

VĀRTU vēstnesis

DZIESMINIEKIEM, VIŅU DRAUGIEM un VISAI LATVIEŠU TAUTAI

2016. gada AUGUSTS Nr. 2

Gaidīt un sagaidīt

Augusts. Latvijas augusts. Ābeļu zari liecas - arvien smagāki - tuvāk zemei. Pavasara ziedēšana pārvērtusies augļos. Arī Popē rāmi, bet neapturami briest raža. Ābelēs, labības laukos un popiņu dārzos. Vai tās ir Popes sievas, kuras dodas pie labības lauka, nobriedušu vārpu jūras, apvārsni lūkot un jūt jau abrā maizes mīklu rūgštam? Vai tās ir spīgas, kuras agrā pavasarī klausījās un sadzirdēja seno Popes kalnu? Vai arī tie ir ļaudis no malu malām, kas pošas uz Popi, lai piedzīvotu ilgi gaidīto šīs vietas atkalšanas... Ne tikai piedzīvotu, bet būtu daļa no tās. Daļa no ražas. Daļa no skanēšanas. Daļa no Popes pamošanās...

Foto: Dace Vašuka

Augusta pilnmēness laikā - 18., 19. un 20. augustā - Popē pirmo reizi tiks vērti Dzesminieku VĀRTI Kurzemē. Popes dabas koncertzālēs – estrādē, senajā pilskalnā un Popes muižas gleznainajā apkārtnē – skanēs Latvijas dziesminieku, kā arī dzejnieku balsis, sakūstot kopā ar šurp nākušo ļaužu balsīm.

Pēc 20 gadu klusēšanas Popes estrāde nu gatava savai jaunajai elpai. Tā tiks ieelpota brīdī, kad ceturtdienas vakarā šeit sāksies dziesminieku lielkoncerts “Vārti”. Paldies katram dziesminiekam, kurš atsaukāš Popes aicinājumam, un redzam, ka koncertā piedalīsies ievērojams skaits Latvijas dziesminieku, kuru esība vienkopus tik plašā pulkā – Popē ir kas tiešām unikāls.

Popes pilskalns gatavs pilnmēness nakts uguns kuriem. Mēs nezinām, kad šajā mītiskajā un noslēpumainajā kalnā pirmo reizi ieradās cilvēks. Taču zinām, precīzāk – skaidri jūtam, ka kalnam ir sava īpaša nozīme ļaužu dzīvēs. To apliecina ne vien senā

brīvo kuršu dzīvošana tajā, bet arī cilvēku stāsti. Jā. Arī šodien. Tāpēc mēs nevaram neatsaukties, kad kalns sauc. Pusnaktī, kad koncerts estrādē būs izskanējis, dziesmas un dzeja turpināsies Popes senajā pilskalnā, kur tiks iedegti pilnmēness nakts dziesmu uguns kuri “Cauri laikam redzošs”, “Meklētāji un sapņotāji”, “Kurzemes krasta ļaudis”, “Klaidoņi un ceļinieki”. Uguns kuru vadmo-

tīvi rasti dzejnieka Olafa Gūtmaņa dzejā, kura ir ļoti svarīga notikuma “Dzesminieku VĀRTI Kurzemē” daļa. Kurzemnieka Olafa Gūtmaņa dzeja skanēs gan lasījumos, gan dziesminieku dziesmās. Tostarp tādās, kuras ir radītas īpaši šim notikumam un Popē piedzīvos savu pirmatskaņojumu.

VĀRTUS gaida arī Popes muiža, kuras gleznainajā parkā visas piektdienas garumā

RADOŠĀS DARBNĪCAS

18. augustā koncerta VĀRTI laikā:

- vēja zvanu Popei izgatavošana
- rotāšanās ar VĀRTU simbolu
- mezglošana kopā ar “noķerts Liepājā”

Ceļš

Kas izzīmējis pasauli
strīpām un rindām?

– Meklētāji un sapņotāji izzīmē pasauli
ceļiem un lielceļiem, kalnos kāpj
spēlētīs ausmām un saulrietiem.
Ej ceļu – un ceļš Tevi ies.

Kā izzināt, ka ceļš, ko es eju, ir mans?

– To pateiks Tev ceļa dziesma, pavēstīs
soļu raksts, to izspēlēs vēja zjans.
Līks lietūs un puteņos, miglā ceļš
ietīsies. Un arī tad Tu zināsi –
esi savam ceļam pieskaitīts.

Vai Ceļam ir beigas? Kur tam ir gals?

– Ceļš nebeidzas pusceļā. Ceļš ceļu
sakrusto. Ceļš ceļā dzimst.
Kamēr vien protam mēs sapņot un
meklēt, ceļavējš nenorimst.

Ejam, skrienam, klūpam un dzīvojam
ceļā. Tik vienkārši sarežģīti, tik jokaini
nopietni, mēs savam laikam un savam
ceļam pieskaitīti.

Kas ir mūsu stiprums un spēks?

– Tas ierakstīts oļos, ceļa spieķī
iedziedāts, iespēlēts soļos un saullēktā
ieglabāts. Nebaidies nogurt, brien
pienenēs, Tavš spēks Tevi pievienēs
uzmeklē.

Maija Kalniņa

notiks īpašas satikšanās ar dziesminiekiem un viņu dziesmām koncertos “Tuvplāni”. Tā būs unikāla iespēja būt dziesminiekam tuvu, tuvu. Bez starpniekiem – mikrofoniem. Bez prožektoriem. Tā būs saruna dziesmā. Ar katru no tiem.

Savukārt Popes luterāņu baznīca sestdien gaida koncertu “Kalna galā”, kurā muzicēs dziesminieks Haralds Sīmanis.

Ko gaidīt un sagaidīt Tev, kurš dosies šajās dienās uz Popi?

Sagaidi tikšanos ar Popi. Pirmreizēju vai atkal no jauna. Sagaidi satikšanos ar dziesmu. Sen zināmu. Un pirmo reizi izdzirdētu. Negaidi daudz. Bet sagaidi visu. Jo ne tikai mēs katrs viens veram šos VĀRTUS. Šie VĀRTI ver arī mūs. Kādā brīdī pirmie Dzesminieku VĀRTI Kurzemē izskanēs. Taču – vai tie tiks aizvērti? Vai cilvēka spēkos maz ir aizvērt vārtus, kuri paši raduši vietu un laiku, kad sevi vaļā vērt? Vistica-māk, ka ne.

GAIDĀM TEVI!

Praktiskie VĀRTI

Nokļūšana Popes kalnā, kur vērsies dziesminieku VĀRTI, ir vienkārša. Pope ir augstākā Ventspils novada vieta. No Popes kalna var redzēt Ventpili, Slīteres silus, jaust jūras tuvumu. Tiesa, Rīgu no kalna saskatīt nevar, bet Pope atrodas turpat pie Rīgas – Ventspils šosejas. Garām pabraukt grūti.

Tālāk ceļš Popes kalnā vedīs cauri trim koku alejām. Lai neapmaldītos, sekojiet VĀRTU norādēm, tās aizvedīs līdz estrādei, kuras tuvumā ir autostāvieta.

No Latvijas galvaspilsētas Pope atrodas 170 kilometru attālumā, no tuvākās pilsētas Ventspils – 17 km attālumā. Popē ērti var nokļūt arī ar sabiedrisko transportu. Tiesa, pēdējais autobuss Rīgas virzienā atiet jau plkst. 20.08 vakarā, tādēļ ērtāk iekārtoties telšu pilsētiņā un pavadīt Popē burvīgu vasaras vakaru, nakti un dienu.

Telšu pilsētiņa ierīkota starp Popes estrādi un muižu, simtgadīga parka tuvumā. VĀRTU apmeklētājiem jeb tiem, kuri izvēlēšies uzbūvēt telti un paņemt līdzī savu ļoti labo tukšo somu uz kuras var arī snaust, tiks nodrošināta iespēja arī paglābties zem nojumes lietus gadījumā, sasildīties pie ugunsкура, izmantot mazas mājiņas un slāpes veldzēt ar Popes ūdeni. Tas viss turpat blakus dziesmām un dziesminiekiem.

Ja dvēselei ar dziesmām, dzeju un sarunām ir gana, tad ķermenis tomēr prasa savu. Pagasta centrā (nepilna kilometra attālumā no estrādes) atrodas pārtikas veikals, ir degvielas uzpildes stacija, bet ceturtdienas vakarā ēdamās un dzeramās lietas būs iespējams iegādāties arī turpat pie estrādes, pasākuma norises vietā.

Izstaigāt attālumus no estrādes līdz pilskalnam, muižas parkam un telšu pilsētiņai ir pa spēkam ikvienā vecumā. Var pat pa vairākiem lāgiem. Lai no dziesmām un augusta naksts gaisa apreibušie neap-

Foto: Dace Vašuka

maldītos, sekojiet zīmēm un pazīmēm, kas liecina, kad brīdis klausīties, kad sildīties, kad uzkost, kad nosnausties.

Estrādes teritorijā aicinām skatīties zem kājām un ņemt vērā, ka tā tikko dabai izlūgta lietošanā. Koku saknes, lietus ūdeņi darījuši savu tam, ko cilvēka roka pirms gadu desmitiem būvējusi. Taču “eiroremonts” tiek aizvietots ar cilvēku līdzī domāt un pielāgošanās spēju. Noderēs kāda siltāka jaka vai sedziņa. Ja iespējams, ņe-

miet līdzī savu tūrista beņķīti, vai ko citu ērtākai, sausākai un siltākai sēdēšanai.

Ieeja pasākumā ir par ziedojumiem. Biļetes nav nepieciešamas, numurētas vietas nemeklējiet, ejiet cauri VĀRTIEM, sasveicinieties ar Popes estrādi, kura gadiem ilgi gaidījusi savus apmeklētājus, palūdziet vakara vējiem, lai pūš rāmi un silti, lietus mākonim, lai nesāk diēt pārko-

na danci. Atrodiet ērtu vietu un baudiet!

Ja nesanāk būt klāt 18.augusta vakarā, varat paspēt būt VĀRTOS arī piektdien uz dziesminieku tuvplāniem un pievienoties noslēguma rituālam pie ūdensrožu diķa. Automašīnas arī piektdien lūgums novietot estrādes stāvlaukumā un līdz muižai aizstaigāt kājām. Nav tālu. Ir tuvu. VĀRTOS mērīsim tuvumu, ne tālumu. Tuvumu starp cilvēkiem, pilsētām, vietām un notikumiem, zvaigznēm un zemi.

Tiekamies augusta pilnmēnesī Popes kalnā! 🍀

AKTUĀLS JAUTĀJUMS

Vai dziesminiekus var saukt par mūsdienu tautasdziesmu radītājiem?

Ilze Šarkovska-Liepiņa

muzikoloģe

Latvijā dziesminieku repertuārs ir ļoti daudzveidīgs – tā amplitūda svārstās no tautasdziesmas līdz citu autoru dziesmu atskaņojumam (piemēram, Austras Pumpures repertuāra lielu daļu veido Imanta Kalniņa dziesmas).

Parasti par dziesminieku (bardu) gan saucam mūziķi, kurš pats sacer dziesmu vārdus un mūziku, kā arī pats tās izpilda. Taču jebkurā gadījumā šis žanrs tomēr ir saistīts ar konkrētām, spilgtām personībām, iepretim tautasdziesmām, kas tomēr ir zaudējušas saikni ar autoru un pilnīgi folklorizējušās, ieguvušas autorības anonimitāti.

Gan tautasdziesmām, gan, piemēram, Imanta Kalniņa dziesmām ir arī kopīga iezīme – tās tiek plaši dziedātas, ir tautā (vai vismaz plašākā sabiedrības daļā) iemīļotas, populāras. Taču vai tādēļ mēs tās saucim par 21. gadsimta tautasdzies-

mām? Tad jau arī liela daļa šlāgeru un popmūzikas būtu par tādām jāsauc. Ir arī cits jautājums – cik plašā auditorijā dziesminieku repertuārs funkcionē vai tā mūsdienās tomēr nav ļoti margināla sabiedrības daļa (iepretim 20. gs. 80. gadu beigu auditorijas plašumam)?

No otras puses, vide un atskaņojuma apstākļi, kādos “dzīvo” dziesminieku repertuārs – izpildījuma neformālā gaisotne, kreativitāte ārpus profesionālās mākslas lauka, ārpusmūzikālā satura lielā nozīme, nereti ētiskā, filozofiskā dominante – kaut kādā ziņā to tuvina tradicionālās kultūras videi un izpaušmēm.

Es teiktu tā – dziesminieku repertuāra tipiskākā daļa (t.s. autordziesma) nav tautasdziesma tās klasiskajā izpratnē, un arī par 21. gadsimta tautasdziesmu to īsti nosaukt nevar, taču kā metafora, kā poētisms šāds apzīmējums, lai arī tas ir diskutabli, varētu tikt lietots. 🍀

Austra Pumpure

dziesminiece

Kad pirms vairākiem tūkstošiem gadu sacerēja tautasdziesmas, tās bija vienkārši dziesmas, kas vēlāk kļuva par tautas dziesmām. Dziesminieku dziesmas vienmēr ir ar saturu, ļoti svarīgi tajās ir vārdi. Dziesminieks, neatkarīgi no zemes, tautas, kuru pārstāv, dzied par to, par ko sāp sirds.

Visockis. Maskava. Padomju laiks. Kad viņš nomira, pat viņa nekrologu npublicēja. Tas viss tikai dēļ vienas viņa programmas, kurā ar dziesmu vārdiem viņš atmaskoja laiku. Patiesībā arī šodien pasaulē nekas nav mainījies. Arī Imanta Kalniņa dziesmas! Kāpēc tās aizgāja tautā? Tāpēc, ka bija tam laikam ļoti aktuāli vārdi. Turklāt, ja šodien tās dziesmas dzied, tās aizvien ir aktuālas.

Ir arī vieglas ziņģītes. Tās laiku neiztur. Tās nāk un iet. Tās kļūst vecas dziesmas. Tautas dziesmas nekļūst vecas dziesmas. Mans veicaistēvs esot spēlējis cītaru, un katru sestdienu viss ciems nācis klausīties. Es to neesmu dzirdējusi, bet interesanti, ko viņš dziedāja? Acīmredzot to, kas tai brīdī aktuāls.

Visa pasaule ir pilna ar dziesminiekiem. Mēs neesam vienīgi! **Taču, kuras dziesmas un vai kļūs par folkloru, atkarīgs no mums**

– **Šī laika dziesminiekiem!** Vai tagadējo dziesminieku dziesmas ir mūsdienu tautasdziesmas? Sauc kā gribi! Var arī par mīlestību! Var desmitiem reižu klausīties dažas dziesmas, bet neapnīk, gribas vēl dzirdēt to pašu. Jā, var arī par mīlestību, jo tā ir mūžīgākā no visām.

Piemēram, daudzas padomju laiku dziesmas... Ja tagad nodziedātu: piebāziet pilnus vēderus resnos, dvēseli žiguļa bākā salejiet, tad sēdieties iekšā un brauciet pa ceļu, pretī iznīcībai kas iet! Brauciet pāri gadsimtu mijai un ikreiz piestājot, katram kungam ar glumu

mēli glauni dibenu nolaiziet! Iebraucot divi tūkstošajā gadā, ceļazīme jums ir līdz, un kā visuzticamākajiem vergiem vagaru tikums tur būs ierakstīts (tieši tā kā šodien ir vagaru tikums visiem). Brauciet jūs pāri puķēm un bērniem, un mātes valodai, spriežot arvien, ka divi tūkstoši simtajā gadā tajā nerunāšot vairs neviens. Spēcīgi, vai ne? Spriežot arvien! Tie jau spriež! Latviešu valoda daudzēm nebija vajadzīga... un ziniet, kas ir, ja šo dziesmu nodzied šodien? Tas būtu kā šodien. ...dvēseli žiguļu bākās salejiet! Tikai žiguļa vietā var ielikt mersedesu! 🍀

**Sauc kā gribi.
Var arī par
MĪLESTĪBU!**

Būt klāt. CEĻŠ UZ VĀRTIEM

Pēc 20 gadu pārtraukuma Popes estrāde skanēs.
To ieskandinās dziesminieki no visas Latvijas

1. Reiz senenos laikos, tik senos, līdz kuriem nesniedzas ļaužu apzinātā atmiņa, tumsas plīvurs pārklāja zemi. Aizmiga kalni, aizmiga lejas, ūdeņiem vairs nebija dzidruma, putniem – brīvības...

2. ...nemaz ne tik senos laikos Kurzemes ziemeļrietumu krastā, brīnumskaitā vietā – Popē – satikās spīšanas. Ne nakts aizsegā, ne slepus no ļaudīm, ne kā īpaši atšķirdamās no tiem. Kā vienkāršas meitas no skata, brienamzābakiem kājās, tās devās pastaigā. Vienubrīd ceļa taka pārtapa senā pilskalnā. Aplūsa spīganu valodas, piesēda tās uz sensenā kalna. Viņas klausījās...

3. Kaut kur starp Liepāju un Ventspili krustpunktā Kundu ezers. "Apļu apļiem, riņķu riņķiem vien – līdz maina savu tecējumu upe..." dzied "Zāle", un mūsu vakardiena kļūst par šodienu.

4. Talkas sauc kopā tuvus un tālus Popes kalna draugus.

5. Liepāja un Ventspils. Neaprunāt, bet parunāt. Neapsmīet, bet kopā smīet. Neskaust, bet apskaut. Nemērities, bet mērit. Tuvumu, ne tālumu.

6. Vārdi – Dzesminieku VĀRTI Kurzemē – atnāca viegli, bet simbolikas meklējumos... devāmies pat ekspedīcijā. Paldies ceļabiedriem māksliniekiem Zigurdam Znotiņam, Māritei Klušai, Dacei Kamelai un Santagorai.

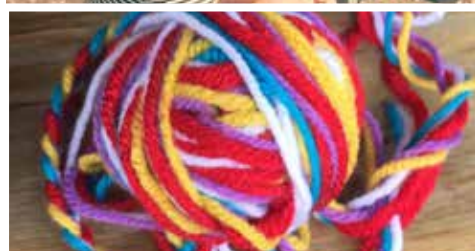
7. Ja Popes estrāde un kalns sauc palīgus, lai atgūtu savu pieklusušo skanējumu, tad Popes muiža būs tā, kas dos līdzsvaru, – šeit dziesminieki un dzejnieki taps pabaroti un dižo koku paēnā – veldzēti. Popiņi zina teikt, ka barons muižu cēlis saskaņā ar kāda vieda vīra dotu padomu – ja gribi būt vesels, cel māju šeit.

8. "Tādas acis agrāk bija laimes raganām," Vika dzejoli atceramies, vasaras saulgriežu vērtus vērot. Piesakās dziesminieki, un mēs jūtam VĀRTUS tuvojamies.

9. Jau agri pavasarī viena no pirmajām VĀRTIEM pieteicās dziesminiece Zane Daugule, daloties ar mums arī savā ļoti personīgajā stāstā par Popes kalnu. Viņa ir klātesoša VĀRTIEM visus šos mēnešus, arī kopā ar vīru dzejnieku Māri Salēju darinot Popei vēja zvanus.

10. Popes pilskalns atdzimst? Mēs atdzimstam. Katrs un ikviens. Cauri laikam un ceļā sastaptajiem cilvēkiem – atšķetinām samezglotos pavedienus, atgūstot sevi.

11. Mēs, tie, kas ilgi tumsā dzīvojuši...

/O. Gūtmanis/

Foto: no personiskā arhīva. Teksts: Maija Kalniņa un Ilze Melere

SIRDSGUDRA SIEVIETE, KURA ZINA SAVU VĒRTĪBU. POPE

Foto: Juris Gīgulis

Dziesminieku VĀRTI Kurzemē 18.–20. augustā vērsies Popes pilskalnā. Pirms piedzima VĀRTU ideja, tu zināji tādu vietu kā Pope?

– Biju dzirdējusi.

Kad vienojāties par atkārtotu interviju, tu teici, ka gribi runāt par to, kāpēc ir jābrauc uz Popi.

– Uz Popi aizbraukt vienmēr ir labi. Tur ir skaisti. Ir jākustas pa Latviju. To šobrīd latvieši ļoti veiksmīgi dara, ceļ mazas vietas gaismā. Cīravā ir “Cita Abra”, Jūrkalnē – Igo, Popē esat jūs.

Ja mēs runājam par VĀRTIEM, tad nevajag 18.–20. augustā braukt uz Popi ar sagatavotu priekšstatu gūzmu. Vajag vienkārši braukt un ļaut, lai vieta notiek ar tevi. Mēs pārāk bieži jau pirms notikuma sev pagēram, ko gribam no konkrētā pasākuma sagaidīt, kā gribam sajūties tā laikā un pēc tam. Mēs to izdomājam, pirms notikums ar mums ir noticis. Šāds uzstādījums mums neļauj baudīt, bet liek saspringti gaidīt un tādējādi bieži vien gaidīto – nesagaidīt.

Tu pirmo reizi uz Popi brauci bez priekšstatiem?

– Jā! Tur bija daudz aleju... Protams, ir daudz skaistu Latvijas vietu. Es negribu tagad teikt: “Jūs aizbrauksiet un neko skaistāku nebūsiet redzējuši!” Taču Pope ir ļoti sirdsgudri rīkojusies, neļaujot sevi sabojāt ar ātriem lēmumiem, kā sapucēt vietas. Līdz ar to man uzreiz ir cieņa pret Popi, jo viņa ir tāda sirdsgudra sieviete. Viņa zina savu vērtību un viņai nevajag par to kļūst.

Pope tavu acu priekšā pārvēršas.

– Man likās ļoti interesanti, ka popiņi, kas visus šos gadus raudāja par bojā ejošo estrādi, šajā pavasarī paši to sakopa, kļūdami tik priecīgi! Reizēm arī mēs savā Liepājā neieraugām lietas, bet tad kāds atbrauc un pasaka, cik te ir labi. Tas pierāda to, ka visiem notikumiem ir savs laiks. Bieži vien ir nepieciešama kāda enerģija, impulss, kāds cilvēks vai process, kas konkrētajai vietai nav ierasts, nav pašsaprotams. Dziesminieki Popei nav pašsaprotami. Tās ir divas enerģijas, divi procesi, kas VĀRTOS satiksies no-

Maijā notikušo interviju mēs vienojamies nublicēt. MAIJAI KALNIŅAI ir sajūta, ka tajā viņa sarunājusi daudz ko tādu, kas neatbilst viņas šā brīža vēlmei nepiesārņot pasaules ēteru. Maijai vienmēr ir bijis, ko teikt, bet šobrīd viņa biežāk izvēlas klusēt. Arī tāpēc ir īpaši vai ik dienas VĀRTU darba grupas sarakstē lasīt Maijas tekstus – reizēm vārdi kā dārgakmeņi savērti greznās rotās, reizēm Maija dauzās, bet reizēm ir apmulsusi.

Kādu dienu, saņēmusi sveicienus no Popes dižozoliem fotoformātā, Maija atbild: “Sveiciens arī Popei – viņa jau pati spīgana. Skaista un mežonīga. Dziļa un dulla. Ar kalnu mugurkaula vietā un aleju labirintiem dvēselē. Spīgana, kura grib skanēt un skanēs. Kura nekad nav apklususi savā skanēšanā, vien skanējusi ārpasaulei nedzirdami.” Par Popi un VĀRTIEM arī intervija. Šoreiz – publicējama.

sacīti pirmo reizi. Tas noteikti izgaismos un parādīs kaut ko ļoti vērtīgu – gan kā dzīvot tālāk Popei, gan arī dziesminiekiem. Tas ir tas lielākais dzīves brīnums, ka, savienojot divas lietas, divus dažādus procesus, divus cilvēkus, divas enerģijas, mēs varam ieraudzīt svaigu spēku dzimstam. Tas ir tas, ko varētu braukt uz Popi smelties 18.–20. augustā. Dziesminieki un pati Pope – tās ir divas tādas gana mežonīgas, gana nedefinējamās lietas.

Pope satiksies ar dziesminiekiem, un tas nav pašsaprotami. Kad tu satiesies ar Popi, vai tas bija pašsaprotami?

– Pope man ļoti palīdz iet ceļa posmu, kurā es esmu. Ļoti palīdz. Ar cilvēkiem, ar kuriem es esmu šajā procesā satikusies, ar to veidu, kā mēs rīkojam VĀRTUS. Viss ir simto reizi un pirmo reizi. Jo pasākumi manā dzīvē... Tie tiešām ir bijuši simti, kas ir rīkoti dažādos žanros. Gan cilvēku skaits, gan mērķi pasākumiem ir bijuši dažādi. Ir veidoti ļoti milzīgi un komerciāli izklaidējoši pasākumi, arī vairākumam nesaprotami *andergraundiski*... bet man šis viss ir kā pirmoreiz. Es mēģinu šajā procesā būt tāda, kāda es nevarēju būt iepriekš. Ar mani notiek ceļš, kaut kāds stāsts, kas man bija vajadzīgs šajā dzīves posmā.

Es negribētu idealizēt, un par tādām lietām laikam nemaz nedrīkst runāt, bet tie cilvēki, kas atsaucās... Jā, es aicinu cilvēkus arī dabu pabaudīt, ļoti skaistu augusta pilnmēness nakti. Un ļaut, lai tas laiks un tā vieta mūs nes. Pasākums nav tikai patērīga prece, to veido gan tie, kas organizē un uzstājas, gan klausītāji. Latvijā ir ļoti prasīga publika, un tas ir labi, bet es kā pasākumu rīkotājs sagaidu tikpat kvalitatīvu arī to otru daļiņnieku – klausītāju. Tad notiek lietas! Tad mēs baudām un nemaz nezinām, kādi mēs aizbrauksim no pasākuma mājās. Man vien-

mēr, veidojot pasākumus, ir bijis tāds iekšējs uzstādījums, lai cilvēks ierodas uz to viens, bet prom dodas maķenīt citāds. Lai kaut kas viņā iezēronē no jauna, lai viņš kaut ko gūst sev, ko jaunu sajūt. Tām vienmēr nav jābūt dziļi vertikālām lietām, to mēs kā pasākuma organizētāji nemaz nevaram apsolīt. Tā ir kļūda – jau pasākuma reklāmā solīt katarsi! Bet to arī var saprast, kāpēc tas tā notiek. Mēs esam pārpiesātināti ar pasākumiem, katrs spiež arvien karstāku to temperatūru savā jomā. Dabiskāk būtu, ja nevis reklāma apgalvotu, ka šis ir labākais, lielākais, kļūstākais, skaistākais utt. pasākums, bet – to pateiktu apmeklētājs.

Tu teici, ka VĀRTI būs tāds notikums, kādu nekad agrāk neesi taisījusi.

– Jā, jo šoreiz es izteikti mēģinu atrast iekšējo balansu starp “es veidoju notikumu” un “notikums veido mani”. Mēģinot sadzirdēt ne tikai savas vēlmes, ambīcijas saistībā ar šo notikumu, bet arī notikuma vēlmes un ambīcijas attiecībā uz mani. Protams, man ir gana liela un jaudīga pieredze, kuru likt lietā, lai sasauktu ļoti daudz cilvēku. Bet es mēģinu no šīm zināšanām tikt vaļā, jo tās bieži vien neļauj saredzēt to, ko šis process pats saka priekšā.

Mēs tikko uzzinājām, ka negūstam VKKF finansējumu, tagad nu būtu īstais laiks solīt katarsi, transformāciju vienas diennakts laikā. Tā mēs ātri vien dabūtu finansējumu caur apmeklētāju biļetēm. Es mācos apstāties brīdī, kad tas ir pirmais, ko tagad gribētos darīt. Es gribu palūkot, vai var uztaisīt pasākumu, kurā visi man svarīgie rādītāji sakūst skaistā procesā un rezultātā...

Tu gribi uztaisīt pasākumu bez mānīšanās, bez manipulēšanas ar auditoriju?

– Jā, tas ir viens. Un es arī gribu uztaisīt pasākumu, kurā es nezinu visu. Es gribu šajā

Teju desmit gadus Maija Kalniņa vadīja Liepājas Universitātes studentu teātri "Rikošets".

Kāzu vadītāja – tas ir īpašs talants un mācēšana, kas slīpēta gadiem.

procesā arī kaut ko uzzināt darot. Jā, es gribu bez mērķa.

Es domāju par pārdošanas kursiem, kuros tiek mācīts cilvēkiem, kā skaisti melot. Ja tev ir labs produkts, tev nevajadzētu būt problēmām to pārdot. Pavēstīt, pastāstīt par produktu – jā, bet melot... Mēs taču nevienam neesam tik naivi un redzam, kas apkārt notiek! Tik intensīvi šobrīd tiek pārdoti stāsti bez satura! Kādreiz bija saturs, bet nebija stāsta.

Popes gadījumā es godīgi varu teikt: brauciet, ja jūs gribat forši justies, būs dziesminieki, būs atmosfēra, būs Olafa Gūtmaņa dzeja un būs līdzīgi domājošie. Bet teikt, ka tas būs labākais, ko jūs dzīvē būsiet redzējuši, tā es negribu. Es, protams, vēlos, lai kādam cilvēkam tā būtu, bet solīt to šobrīd – nē.

Tāpēc pēc visiem lielajiem pasākumiem man ir kaifs taisīt VĀRTUS. Taču es arī nesaku: cik kruti, ka mēs tagad nemānīsimies, tas tagad būs jaunais trends.

Protams, manuprāt, šis ir tāds laiks, kad ir ļoti daudz jautājuma zīmju (vairāk nekā izsaukuma zīmju), ir ļoti daudz dilemmu un savdabīgu problēmu. Arī veidojot pasākumus, meklējot un piesaistot finansējumu kultūrai kā tādai. Tās ir ļoti daudzdimensionālas lietas. VĀRTU gadījumā gribas vienkārši. Nevis prasti, bet vienkārši.

Kam nebraukt uz Popi?

– Tādu kategoriju es negribētu izcelt. Brauciet visi, kas vēlaties, jūtat, gribat. Brauciet bagāti un nabagi, brauciet priekšnieki, padotie un brīvmākslinieki, brauciet tie, kas ir sevi pazaudējuši, un tie, kas sevi ir atraduši, brauciet optimisti un pesimisti, brauciet daudzbērnu ģimenes un vientuļnieki, brauciet feministi un homoseksuāļi.

Noteikti nav jābaidās no tā, ka pirmais pasākums varētu būt ne pārāpmeklēts. Kā senlatvieši taisīja māju? Viņi skatījās! Vieta, celiņš ir jāiestaigā! Ja atbrauktu ļoti daudz cilvēku uz pasākumu, kurš tikko ir dzimis, mēs nesajustu, ko Pope runā. Labāk lai ir desmit, simts vai divsimts cilvēki, kam ir svarīgi tur būt. Lai tas ilgtermiņā varētu notikt, tas ir pareizākais ceļš.

Tas ir līdzīgi kā ar radošumu šobrīd. Radošums, tāpat kā Pope šajā brīdī, rodas pats,

radošums pats dzimst, un tad ir jāiet tuvāk ar ļoti lielu pietāti un jāpalīdz tam attīstīties. Cilvēki šajos laikos mēdz darīt otrādi – uzceļ māju, nosauc to par radošo industriju kvartālu un dzen iekšā radošumu, bet tas tur nevar ieiet, jo nav tur piedzimis. Ir svarīgi aiz sajūsmas nepārraut vītņi. Kā spēka dziesmā dziedam: rāmi, rāmi... Pats process saka priekšā. Protams, tas nenozīmē, ka mums tagad ir jāieslīgst pašapmierinātībā un pilnīgi nekas nav jādara, vien jāplūst. Es vēlos izprast un atrast zelta griezumu, zelta vidusceļu. Kur tas darbs, idejas un enerģija,

kuru mēs – cilvēki – pasākumā ieliekam, skaisti un harmoniski sakūst ar to enerģiju, kuru notikumā ieliek vide, laiks un kāds augstāks avots.

Tu teici, ka taisi VĀRTUS un ļaujies, lai VĀRTI taisa tevi. Popē ir daudz spēka vietu. Vai jūti arī brīnuma klātbūtni?

– Tad man ir jā-saka, ka es neatceros dzīvē tādu klātbūtni nejutusi vispār. Popes spēks... Jā, Pope ir dzīva, kā tad citādi! Man vienmēr ir sajūta, ka vietas ir dzīvas. Ne velti tapa cikls, koncertuzvedums un zīmols "Es esmu Liepāja". Tas bija tāds foršs iemesls parādīt, kā es tveru vietas! Tāpat arī Pope, viņai ir savs raksturs, savs noslēpums, savs spēks, kuru dot. Savs niķis un savs kaut kas tāds... Tās tādas grūti definējamas lietas.

Kā tu redzi šo pasākumu dziesminieku notikumu virknē Latvijā?

– To mēs uzzināsim 20. augustā. Man gribētos, lai mēs pēc diviem, trim, četriem, pieciem gadiem saprastu, ka mēs kalnā esam uzkāpuši. Arī Everestā mūs nevienam uzreiz neuzvedīs, nenoliks virsotnē. Satiksies laiks, telpa un cilvēki. Dziesminieki, visi citi cilvēki, kas tur brauks, kas tur labi jutīsies, kam piedzims idejas savam ceļam, kam Pope būs mazais *camino*... Es gribētu, lai VĀRTI ir nevis koncerts, bet notikums. Lai mēs braucam notikt tur, tajā augstajā kalnā. Es gribētu, lai tad, kad izskanēs pirmie VĀRTI, cilvēki teiktu: tas bija wow, bet to nevar izstāstīt.

Ar Maiju Kalniņu sarunājās Inese Sērdiene, Dace Vašuka un Ilze Meiere.

Zaļā plavā kopā ar pārstāvjiem no biedrības "Dižvanagi", kas rūpējas par bērniem ar invaliditāti un viņu ģimenēm.

Liepāja ir viena no Maijas mīlestībām. Vējš matos un projekts "Liepājas ielu muzikants".

Ainara Virgas 50 gadu jubilejā.

Ja LAIKS mūsu ir UPE, tad ūdens tajā vien tad ir SILTS, kad MĒS neesam šīs UPES krasti, bet TILTS.

Popes pilskalnā. Popes estrādē. Popes dabas koncertzālēs.

Aicinām veidot un radīt kopā skanošus tiltus uz Popi un palīdzēt atgūt tai pieklusušo skanējumu!

TU VARI PALĪDZĒT POPEI SKANĒT:

- Esi gaidīts 18.–20. augustā Popē
- Izgatavo vēja zvanu un brauc ar to uz Popes VĀRTIEM augusta pilnmēness naktī, vai arī sūti pa pastu:
Popes kultūras nams
“Gobas”, Pope, Popes pag.,
Ventspils nov., Latvija, LV-3614
- Tu vari palīdzēt VĀRTIEM notikt un Popei skanēt arī ziedojo: Biedrība “SIETS”, Reģ.nr. 40008228848
Skolas iela 4-2, Pope, Ventspils novads, Latvija, LV-3614
AS “Swedbanka”, konta nr. LV06HABA0551039122725

Plašāka informācija:

www.dziesminiekuvarti.lv

www.facebook.com/dziesminiekuvarti

POPE. Tā ir Latvija. Tā ir Kurzeme. Tas ir ciems. Tas ir kalns. Tā ir 20 gadus klusējusi estrāde. Tā ir senā muiža. Tās ir spēka vietas, kuras grib atgūt savu balsi, savu dzidro, plašo un dižo skanējumu.

POPE ir skaista un mežonīga. Dziļa un dulla. Ar kalnu mugurkaula vietā un aleju labirintiem dvēselē. Vieta, kura grib skanēt un skanēs. Kura nekad nav apklususi savā skanēšanā, vien skanējusi ārpasaulei nedzirdami.

CETURTDIENA, 18. augusts

18.00 Ierašanās. Telšu pilsētiņas iekārtošana.

20.00 Dziesminieku koncerts VĀRTI

/Popes estrādē/

Piedalās Andris Akmentiņš, Haralds Sīmanis, Austra Pumpure un austrasbērni, Arnis Miltiņš, Maija Kalniņa, Zanda Štrausa, Dinārs Gulbis, Reinis Jaunais, Aivars Punkstiņš, Elīna Arbidāne, Ieva Akuratere un Ilze Grunte, Raimonda Vazdika, Jana Egle, Jānis Rūcis, Pēteris Draguns, Rūta Ķergalve, Zane Daugule un Māris Salējs, Andžejs Beļevičs, Inita Jansone un Ieva Dzintare, Kristīne Sudmale-Locika, Mārgers Eglinskis, Uldis Kākulis, Agita Draguna, koncertapvienība "Miegs" (Matīss Pavītols, Roberts Dinters un Jānis Straume), grupa "Labie laiki" (Edgars Skujnieks, Arnolds Kārklis un Filips Mundukjans), Kristaps Sudmalis un grupa "Karogi", koris "Kaiva" un ritma grupa "Transcendentālē".

Koncerts | Radošās darbnīcas bērniem un pieaugušajiem

24.00 Pilnmēness nakts ugunskuri

/Popes senajā pilskaļnā/

• CAURI LAIKAM REDZOŠS • KLAIDOŅI un CEĻINIEKI • KURZEMES KRASTA ĻAUDIS • SAPNOTĀJI un MEKLĒTĀJI
Dziesmas | Dzeja | Sarunas

PIEKTDIENA, 19. augusts

11.00 - 18.30 Dziesminieku TUVPLĀNI

/Dabas koncertzālēs pie Popes muižas/

11.00 Maija Kalniņa un grupa "Transcendentālē" /Liepāja/, 11.40 Andris Akmentiņš /Ventspils/,
12.20 Rūta Ķergalve /Kuldīga/, 13.00 Andžejs Beļevičs /Talsi/, 13.40 Jana Egle un Jānis Rūcis /Liepāja/,
15.00 Haralds Sīmanis /Madona/, 15.40 Inita Jansone un Ieva Dzintare /Liepāja/,
16.20 Matīss Pavītols un koncertapvienība "Miegs" /Liepāja/, 17.00 Kristīne Sudmale-Locika un
Kristaps Sudmalis /Liepāja/, 17.40 Pēteris Draguns /Rīga/

Koncerti | Sarunas

19.00 VĀRTU noslēguma rituāls

/Popes muižas parkā pie ūdensrožu dīķa/

Ieva Akuratere, Ilze Grunte, Haralds Sīmanis un visi klātesošie.

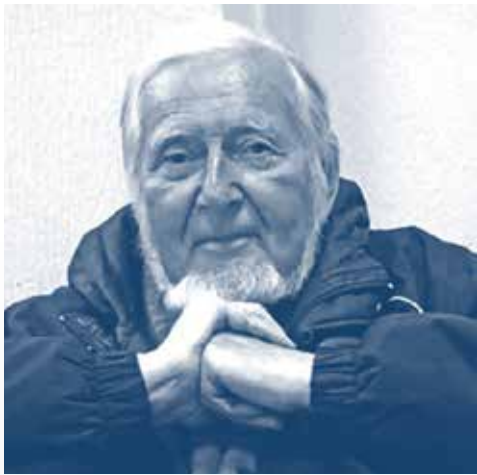

SESTDIENA, 20. augusts

12.00 Haralda Sīmaņa koncerts "Kalna galā"

/Popes luterāņu baznīcā/

Ieeja visos pasākumos: **par ziedojumu.**

Olafs Gūtmanis

Dziesminieku VĀRTI Kurzemē Popes dabas koncertzālēs estrādē un pilskalnā vērsies, skanot dziesminieku un citu šurp nākušu ļaužu balsīm, dziesmām, sarunām, domām un sajūtām. Dziesmas sakusīs ar Popes dabas mūziku – putnu, koku, zāles un smilgu skanēšanu.

Sava, īpaša vieta šajā kopskanējumā būs kurzemnieka, dzejnieka Olafa Gūtmaņa dzejai.
Kāpēc tieši viņa dzejai?

Kurzemes krasta dabas un šī krasta ļaužu dzejnieks. Tāpēc.
Ceļa dzejnieks. Tāpēc.
Meklētājs un sapņotājs. Tāpēc.
Cauri laikiem redzošs. Tāpēc.

Dzintara pulkstenis

Birst dzintargraudi cauri gadsimtiem
Un sakrājas – ir aiztecējis laiks,
Kopš sveķu lāses noraudāja priedes
Un zīters izsijājās cauri mūžībai.

Birst dzintargraudi – jūra atvāž dzelmes,
Un uzvirpuļo nosveķis, līdz tas
Par saules akmeni šai krantē
Uz palsas smilts starp dražām iemirdzas.

Birst dzintargraudi – rotkaļiem jau ķešās
Un pārtop krellēs, zīlēs gredzenos
Šo īso greznošanās brīdī
Par dzintarzvīļiem svētkiem post.

Birst dzintargraudi saules pulkstenī, un sastingst
Un apstājas tā laika tecējums,
Kas vēl tik senus atspulguš mums rāda,
Kas saules akmenī vēl uzmirdz mums.

Labrīt – es saku, pasaulīt,
Un pieklauvēju jaunai dienai,
Vēl logā tikko gaisma svīst
Starp mani un starp tumsas sienu.

Vēl pavedieni naktī stīdz,
Tai barotnē, kur spēkus krāju.
Vēl balsis nepamodušās
Ar mani miegā sarunājas.

Labrīt – es saku pašam sev,
Jau nostājies pie ausmas sliekšņa.
Un lūdzu gaismas vēstnešus
Pie sevis rīta stundā iekšā.

Jau blāzmas svārkus uzvilcis
Un saules kroni galvā licis,
Es atkal sev kā valdniekam,
Kā troņa mantiniekam ticu.

Labrīt – es saku visiem tiem,
Kas mani pavalstnieki skaitās
Un pavēles no manis vien
Šai agrā rīta stundā gaida.

Tik svinīgs reizēm mirklis šis –
No tumsas iznākt, gaismā doties,
Labrīt – es saku, pasaulīt,
No visām ēnām atvadoties.

Viss, viss tev ir, vien trūkst tā nieka,
Par Dieva svētību ko sauc.
Vēl tavam priekam trūkst tā prieka,
Kas debess līksmi kausā jauc.

Vēl tavām bēdām trūkst tās bēdas,
Kas savieno kā lūgšanā
Ar debesīm, tās svētībiņas,
Kas tā kā apskaidrība nāk

Pār dzīvošanu; viss tev pieder,
Vien pietrūkst svētības – bez tās
Nekad tu nekļūsi no zieda
Par augli druvās auglīgās,

Par sēklu vēlreiz irdnē sēties
Un vēlreiz spēt no augsnes šīs
Dzīt asnu, zemē iederēties,
Ar lūgsnu paspēt debesīs

Pēc svētības; tik daudz mums pieder,
Tik bagāti jau esam mēs,
Vien pietrūkst svētības, bez kuras
Pat zieds par ziedu neziedēs.

Mežāža dziesma

Tāds klaidonīgi spītīgs lepnums
Par skrandām, kas vēl nenovalkātas,
Tāds lepnums, kas vēl nabadzību piesauc
Un bagātniekiem pigu rāda.

Tāds nesavaldīts vēl pēc brīves kliedziens,
Ka reibstu kādreiz piedzīvotās alkās
Pēc savvaļas; kā piestāv caurais kreklis,
Ko augu mūžu lepojojies valkāt

Un negērbt nost, lai redz, kāds esmu bijis
Reiz klaidonī, kāds esmu svētceļniekā.
Tie abi divi dvēselē kā krustceļš,
Pa mūža takām atnākuši, tiekas.

Aizvien vēl pretestības gars un stūrgalvība
No brīva ceļinieka gaitām most –
Un kaut mans kreklis vīd vienos caurumos,
Par spīti nevelku to nost.

Raganas monologs

Izlaidiet mani no pasakas,
Un es jūs atburšu, ļautiņi,
No jūsu ļaunajām aizdomām,
Bailēm un skaudības.

Cik ilgi var mani jādināt
Vēl uz tām pašām slotām?
Cik ilgi tās pašas zintis
Var sajaukt vienā podā?

Tās vairs nelīdz ne riebjamas,
Nelīdz ne zavējamas.
Nav vairs nevienas raganas
Gudras un slavējamas.

Jūs tikai skaitāt splāvienus
Puķēs un zaļajā zālē,
Meklējat indi ābolos,
Jūsu vaigi, kad bālē.

Kādos mūros vēl gribat rast
Raganu pīšļus senos;
Pelnos, ko dedzināt apnicis vējš
Vēl pa pasauli dzenā?

Izlaidiet mani no pasakas
Jaunu, špetnu un skaistu,
Un es jums atkal sajaukšu
Vienmuļo zemes gaisu.